

Esi-luok. tsfo 53/16.5.1979

HARJAVALTA KAUNISMÄKI - KIUKAINEN TORISEVA 1977

Peruskartan numero 1134 06 , Panelia

x = 99 70-80

y = 54 40-70

z = 30-35 m

Kertomus arkeologisista kaivauksista Harjavallan Kaunismäellä ja Kiukaisten Torisevassa 6.6. - 11.6. 1977 välisenä aikana.

Kaivaukset rahoitti Harjavallan kaupunki ja Kiukaisten kunta. Kaivaukset suoritettiin professori Unto Salon valvonnan alaisina. Kaivajina toimivat HuK Leena Airola ja HuK Ritva Koponen apunaan harjavaltalainen koululainen Arja Tamminen. Kaivaukset suoritettiin maisteri Anna-Liisa Hirviluodon kehoituksesta hänen tarkastettuaan rakenteilla olevaa tielinjaa, mikä kulkee Harjavallan Hiirijärven ja Kiukaisten Torisevan alueella (Juti - Toriseva - Matomäki).

Kaivaus suoritettiin kahdella eri alueella (I ja II). Alue I sijaitsi Harjavallan Kaunismäellä ja alue II aivan Kiukaisten kunnan rajalla (ks. kartta n:o 1). Alue I jaettiin pohjois - eteläsuuntaisiin linjoihin ja sen suuruus oli n. 350 m². Ruudut muodostuivat 5 x 5m suuriksi (ks. kartta n:o 2). Alueen oma kiintopiste siirrettiin C. F. Meinanderin vuonna 1945 käyttämään kiintopisteeseen, minkä korkeus oli määritelty 31.58 m merenpinnan yläpuolella. Alueen I korkeudeksi tuli 31.56 m.

Aivan tienpinnasta sekä ojan pientareelta löytyi keramiikkaa , kvartsi- ja kivilaji-iskoksia. Nämä irtolöydöt kerättiin ruuduittain. Tietä rakennettaessa oli alueelle siirretty maata Kiukaisten puolelta. Samaten ojista oli jo kuljetettu maata runsaasti, esimerkiksi tielle, mikä oli tasoitettu. Tämän vuoksi on mahdotonta määritellä mistä löydöt ovat alunperin kulkeutuneet tai onko niillä mahdollisesti yhteyttä aikaisemmin kaivettuun asuinpaikkaan (ks. kartta n:o 1).

Alueelta piirrettiin viisi leikkauskarttaa eri kohdista (ks. kartat 3-4). Erään kohdalta tavattiin epämääräistä kiveystä, mistä ei tullut löytöjä (ks. kartat 4-5). Kiveyksessä oli useita kiviä, mitkä todennäköisesti oli heitetty siihen tietä rakennettaessa.

Aivan tien reunasta , aikaisemmin kaivetun hiidenkiukaan (ks. kartta n:o 1, röykkiö 23) alapuolelta , piirrettiin leikkauskartta (n:o 3 A). Kulttuurimaasta löydettiin keramiikkaa ja luunsiruja. Leikkauskohtaa ei voitu raaputtaa pintaa syvemmälle, koska muutoin k.o. röykkiö olisi saattanut romahtaa tielle.

Kaivausalue II sijaitsi aivan Harjavallan ja Kiukaisten rajalla. Alue jaettiin samalla tavalla pohjois-eteläsuuntaisiin linjoihin ja 5 x 5m ruutuihin kuten alue I. Yleiskarttaan (n:o 6) on merkitty myös pellot, metsänraja sekä tarkastettava kumpare, mikä hävitetään tielinjaa laajennettaessa. Alueen kiintopiste siirrettiin samoin C. F. Meinanderin 1945 käyttämään kiintopisteeseen (31.58). Alue II:n korkeudeksi saatiin 34.75 m.

Ruuduista 8 G-H ja 7 G tavattiin liesikiveys, mistä löydettiin melko runsaasti luuta ja niukasti hiiltä (ks. kartat 7-8). Alueelta löytyi etupäässä Harjavallan puolelta ojanpinnasta keramiikkaa, kvartsi- ja kivilaji-iskoksia.

Kaivauksen antina voidaan pitää Kiukaisten puolelta tavattua liedenpuolikasta. Liedestä huolimatta ympäristössä ei ollut selvästi havaittavissa kulttuurimaata. Liesi sijaitsi n. 20 m röykkiöstä n:o 29 etelään (ks. kartta n:o 1). Liesi oli osittain tuhoutunut, koska paikalta oli siirretty maata Harjavallan puoleiselle tieosuudelle. Ojista tavatut löydöt ovat irtolöytöjä, koska niiden alkuperäistä sijaaintia on mahdoton määrittellä. Todennäköisesti ne ovat peräisin ojan penkasta. Mahdollisesti niillä on yhteyttä kivikautiseen asuinpaikkaan Kaunismäen alueella.

Syyskuun 21. päivänä 1977

Ritva Koponen
Ritva Koponen

Liitteenä 8 kartta- ja 5 valokuvaaliitettä sekä löytöluetelo

LÖYTÖLUETTELO :

Kaivausalue I :

- Ruutu 1 A : 1 pala keramiikkaa, 7 sirua luuta , 1 kvartsikeratofyyri-iskos ja 5 kvartsi-iskosta
- Ruutu 1 B : 2 luunsirua, 2 kvartsi-iskosta ja 1 kivilaji-iskos
- Ruutu 1 C : 1 kvartsi-iskos
- Ruutu 1 D : 1 kvartsikeratofyyri-iskos sekä 1 kvartsi-iskos
- Ruutu 2 A : 3 palaa keramiikkaa ja 2 kivilaji-iskosta
- Ruutu 2 B : 2 luunsirua
- Ruutu 2 C : 1 pala keramiikkaa ja 2 kvartsi-iskosta
- Ruutu 2 D : 1 kvartsikeratofyyri-iskos ja 3 kvartsi-iskosta
- Ruutu 3 C : 1 pala keramiikkaa , 2 kvartsi-iskosta ja 3 kivilaji-iskosta
- Ruutu 3 D : 4 kvartsi-iskosta
- Ruutu 3 E : 1 kvartsikeratofyyri-iskos, 6 kvartsi-iskosta ja 2 kivilaji-iskosta
- Ruutu 3 F : 1 pala keramiikkaa, 3 kvartsi-iskosta ja 1 kivilaji-iskos
- Ruutu 4 D : 2 palaa keramiikkaa ja 2 kivilaji-iskosta
- Ruutu 4 F : 3 palaa keramiikkaa, 1 kvartsikeratofyyri-iskos, 3 kvartsi-iskosta ja 2 kivilaji-iskosta
- Ruutu 5 D : 1 pala keramiikkaa, 1 kvartsi-iskos ja 3 kivilaji-iskosta
- Ruutu 5 E : 2 palaa keramiikkaa, 4 kvartsi-iskosta ja 1 kivilaji-iskos
- Ruutu 5 F : 1 kvartsi-iskos ja 1 kivilaji-iskos
- Ruutu 5 G : 2 luunsirua ja 1 kvartsi-iskos
- Ruutu 6 E : 1 kvartsi-iskos
- Ruutu 6 F : 2 luunsirua, 2 kvartsikeratofyyri-iskosta, 2 kvartsi-iskosta ja 2 kivilaji-iskosta
- Ruutu 6 G : 1 pala keramiikkaa (tieltä) Pl. 30.58
- Ruutu 6 H : 3 palaa keramiikkaa , 2 kvartsikeratofyyri-iskosta ja 4 kvartsi-iskosta
- Ruutu 7 F : 2 palaa keramiikkaa, 2 kvartsi-iskosta ja 3 kivilaji-iskosta
- Ruutu 7 I : 1 kvartsikeratofyyri-iskos ja 2 kivilaji-iskosta
- Ruutu 8 I : 2 kvartsi-iskosta ja 1 kivilaji-iskos
- Ruutu 8 J : 2 palaa keramiikkaa , 2 kvartsi-iskosta , 1 kivilaji-iskos

- Ruutu 9 J : 3 palaa keramiikkaa, joista 1 reunapala, 1 luunsiru ,
1kvartsikeratofyyri-iskos, 2 kvartsi-iskosta ja 2
kivilaji-iskosta
- Ruutu 9 K : 1 kvartsikeratofyyri-iskos, 2 kvartsi-iskosta ja
3 kivilaji-iskosta
- Ruutu 10 K : 1 pala keramiikkaa (Pl. 29.60), 3 palaa keramiikkaa
(Pl. 29.73), 2 palaa keramiikkaa (Pl. 29.60),
2 palaa keramiikkaa, 4 kvartsi-iskosta ja 5 kivi-
laji-iskosta
- Ruutu 11 K : 1 pala keramiikkaa (Pl. 29.53), 1 kvartsi-iskos
(Pl. 29.69), 2 keramiikansirua, 1 luunsiru, 4
kvartsi-iskosta ja 2 kivilaji-iskosta
- Ruutu 11 L : 6 palaa keramiikkaa ja 3 kvartsi-iskosta

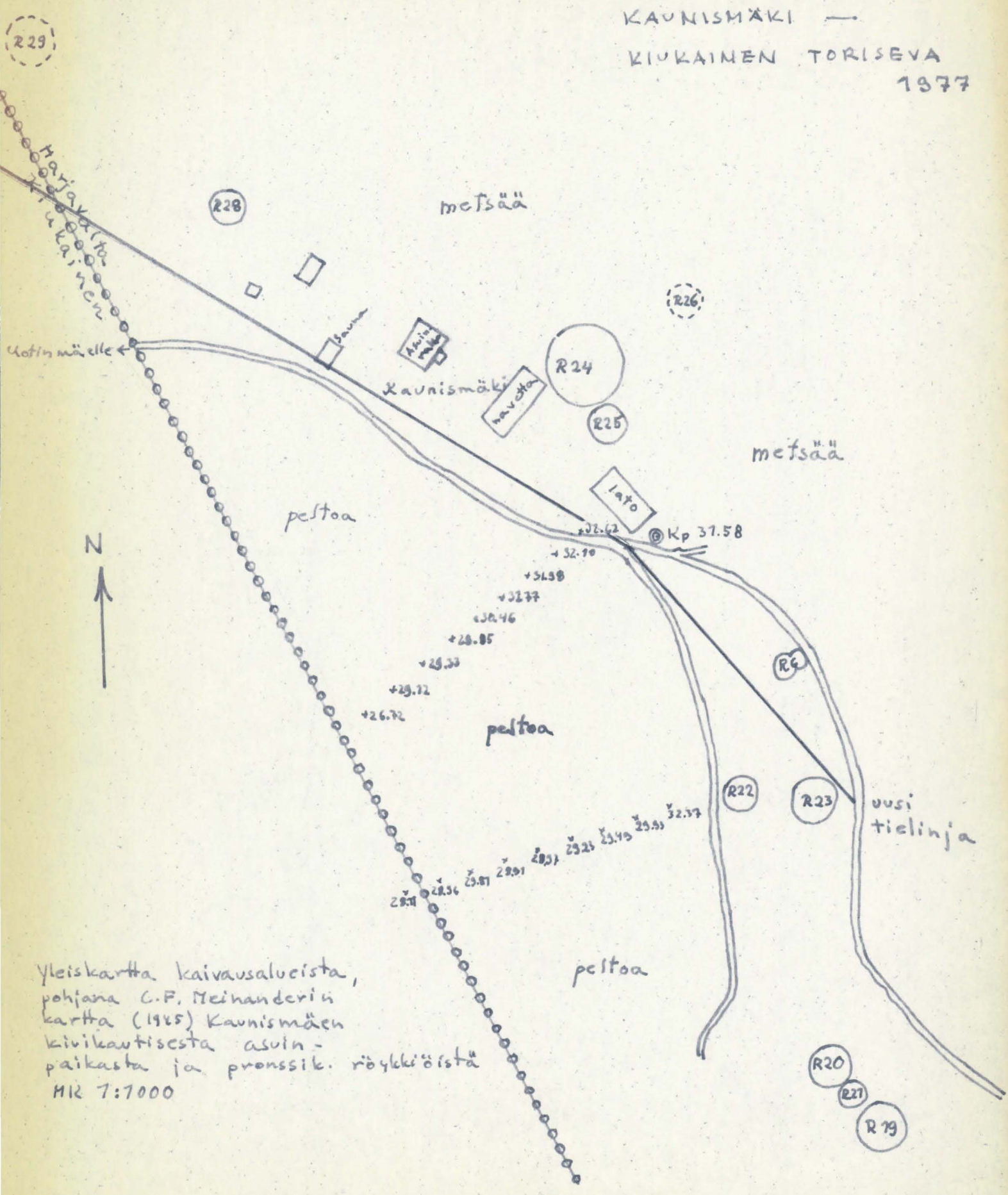
Kaivausalue II :

- Ruutu 1 A : 1 pala keramiikkaa
- Ruutu 2 A : 2 luunsirua, 1 kvartsikeratofyyri-iskos, 4 kvartsi-
iskosta ja 1 kivilaji-iskos
- Ruutu 2 B : 1 kvartsikeratofyyri-iskos ja 2 kvartsi-iskosta
- Ruutu 3 B : 1 pala keramiikkaa, 1 kvartsikeratofyyri-iskos ja
2 kvartsi-iskosta
- Ruutu 5 D : 2 kvartsi-iskosta
- Ruutu 8 G : 1 pala keramiikkaa (Pl. 34.53), palanutta luuta,
hiiltä

- Lisäksi irtolöytöinä : 1 pala keramiikkaa, 1 kvartsikeratofyyri-
iskos ja 5 kvartsi-iskosta kaivausalue I:n ojan pientareelta.
2 palaa keramiikkaa alue I:n tieosuudelta.
2 luunsirua ja 1 kvartsi-iskos alue I:n ojan pinnasta.
1 kvartsikeratofyyri-iskos alue II:n tieosuudelta.
3 kvartsikeratofyyri-iskosta metsästä

HARJAVALTA
KAUNISMÄKI —
KIUKAINEN TORISEVA
1977

Yleiskartta kaivausalueista,
pohjana C.F. Meinanderin
kartta (1965) Kaunismäen
kivikautisesta asuin-
paikasta ja pronssik. röykkiöistä
MIR 7:1000

KARTTA 3

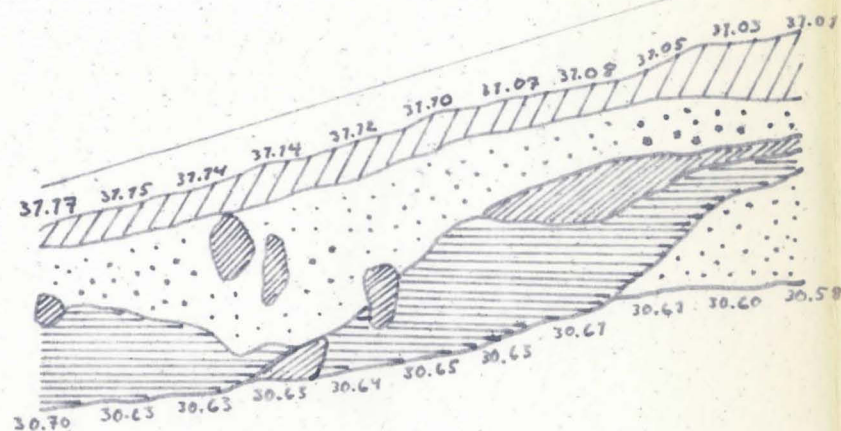
HARJAVALTA KAUNISMÄKI 1977

Kaivausalue I

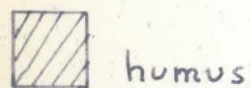
Leikkauskartat A ja B

MK 1:20

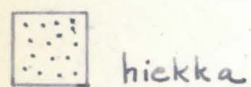
KP 37.56

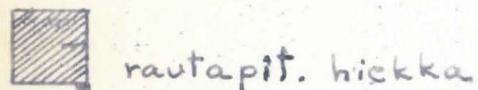
RUUTU 2 A

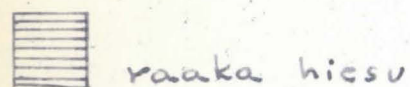
humus

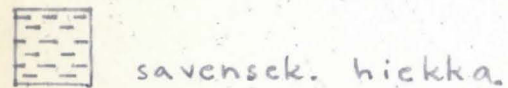
hiekka

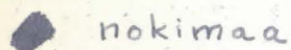
rautapit. hiekka

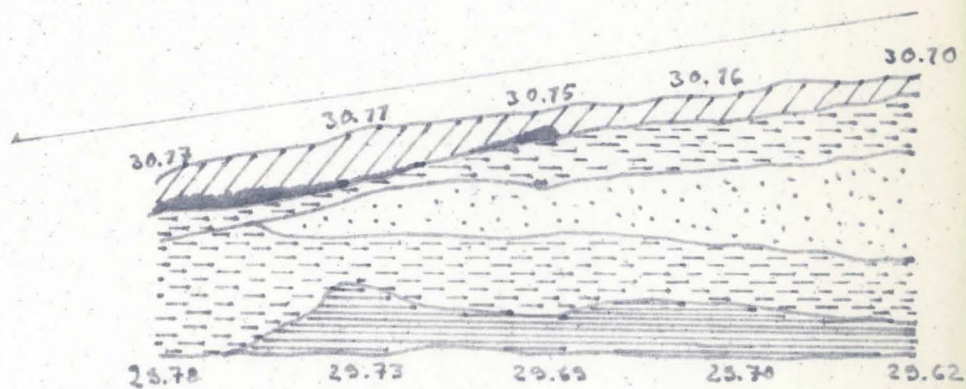
raaka hiesu

savensek. hiekka

nokimaa

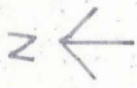

RUUTU 6 F

KARTTA 4
 HARJAVALTA
 kaivausalue I
 Leikkauskartat C, D ja E

MK 7:20
 KP 37.56

humus

hiekka

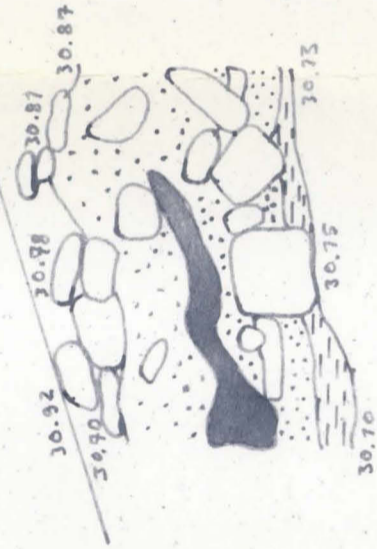
savensek. hiekka

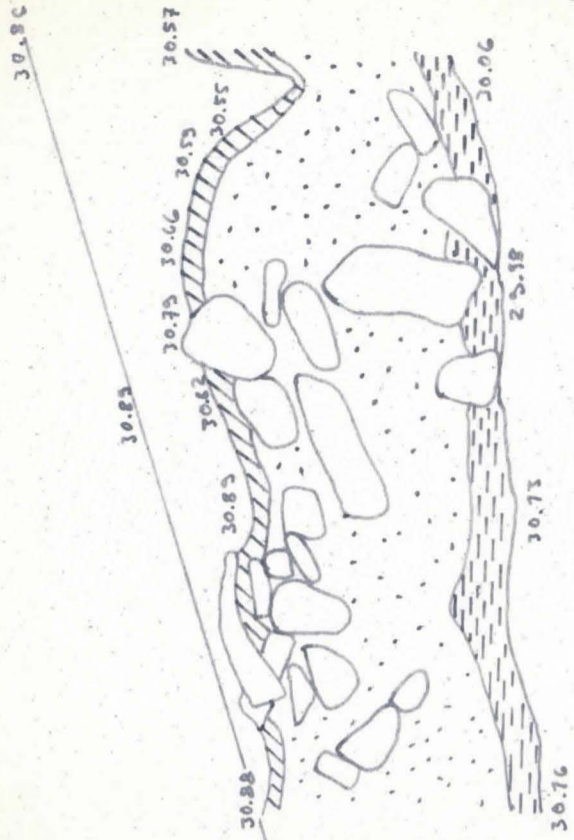
nokimaa

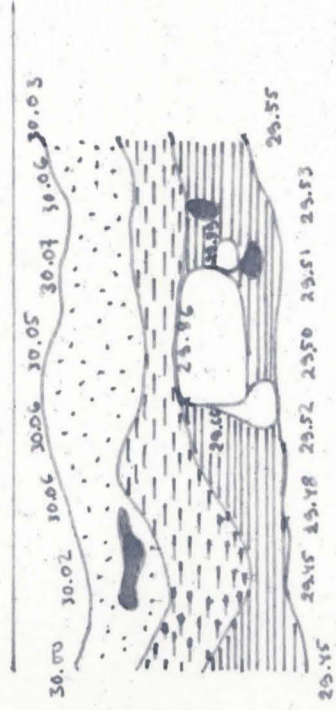
raaka hiesu

56

4 F ja G

70 K

KARTTA 7

KIVKAINEN TORISEVA 1977

Kaivausalue II

Liesikiveystä

MK 1:20

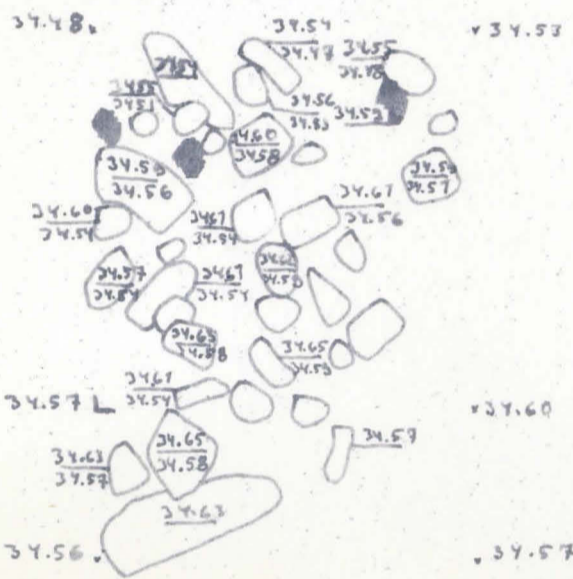
KP 34.75

● nokimaa

⊘ luualue

86

I kerros

7G

8H

86

II kerros

7G

8H

Kaivausalue I.
Ruudun 7A profiilia.
Kuvattu kaakosta.

Kaivausalue I.
Ruudun 7A profiilia.
Kuvattu luoteesta.

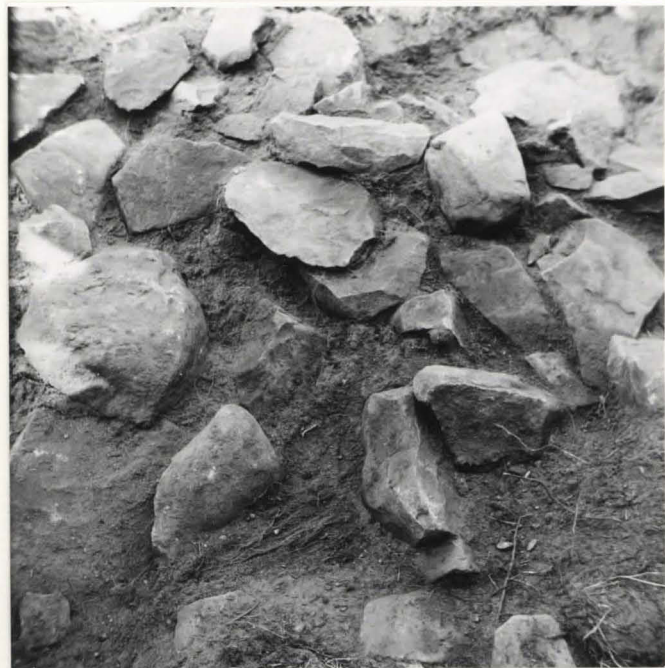
Kaivausalue I.
Ruudun 4 F profiilia.
Kuvattu etelästä.

Kaivausalue I.
Ruudun 4 F profiilia.
Kuvattu etelästä.

Kaivausalue I.
Ruudun 5 G kiveystä.

Kaivausalue I.
Ruudun 5 G kiveystä.
II kerros.
Kuvattu idästä.

Kaivausalue I.
Ruudun 6 F profiilia.
Kuvattu koillisesta.

Kaivausalue I.
Ruudun 2 A profiilia.
Kuvattu koillisesta.

Kaivausalue I. Tieleikkauksen
yläpuolella (mahdollisesti)
C.F. Meinanderin kaivama
hiidenkivas (nro R 23).
Kuvattu pohjoisesta.

Yleiskuva. Kaivausalue I.
Kuvattu kaakosta.

Kaivausalue I.
Ruudun 50 kiveystä.

Kaivausalue I.
Kuvattu lännestä.

Kaivausalue II.
Ruutu 86.
Leikkauksessa lieden kohta
ennen kaivausta.
Kuvattu etelästä.

Kaivausalue II.
Ruutu 86.
Leikkauksessa lieden
kohta. Kuvattu etelästä.

Kaivausalue II.
Ruutu 86. Liesikiveys.
Kuvattu pohjoisesta.

Yleiskuva tielinjasta.
Kuvattu luoteesta.

Kaivausalve II.
Ruutu 86. hieden II kerros.
Kuvattu idästä.

Kaivausalve II.
Ruutu 86. hieden III kerros.
Kuvattu etelästä.

Kaivausalve II.
Ruutu 86. hieden IV kerros.
Kuvattu etelästä.

Kaivausalve II.
Kuvattu kaakosta.